

De hel

De hel bestaat en ik ben er geweest.

Ze ontvoerden me, zetten me gevangen en martelden me. Driehonderddrieënzeventig dagen lang.

Ze probeerden me in het niets te laten verdwijnen. Met mij moesten ook de resultaten van mijn werk verdwijnen. Een lang en gecompliceerd onderzoek, met een naam die misschien niet veel zegt, maar enorm veel betekent: supernotes.

Mijn hel begon in Italië, maar voltrok zich in Cambodja. Ik kwam terecht in kamp Prey Sar. Een onvervalst concentratiekamp waar ik de enige westerling was.

Ik was alleen. Er werd niet over mijn geval gesproken en tot nu toe heeft niemand er ooit over gehoord. Stilte. In Italië is het onder het tapijt geveegd. Instanties en rechterlijke macht hielden zich doof voor de smekbeden van mijn familie, van mijn advocaat, van de enkele mensen die ervan op de hoogte waren. Ondanks de feiten. Ondanks de wet.

4 april 2009 was mijn laatste dag als gevangene. Ik ben ontsnapt. Hoe me dat is gelukt vertel ik in dit boek dat ik samen met Luigi Carletti heb geschreven, met wie ik maandenlang stap voor stap de zware reis terug in de tijd heb afgelegd.

Maar het gaat niet alleen over die hel.

We reconstrueren mijn onderzoek naar de supernotes en wat aan die periode voorafging. Het gaat over een leven. Ik was dertig jaar lang undercoveragent van de Italiaanse inlichtingendienst en werd de ene keer 'uitgeleend' aan de speciale eenheden van de ROS, dan aan de CIA,

dan weer aan andere geheime diensten van bevriende landen. Code-naam: Kasper. Maar soms ook Hornet, Stingray, commandant Carlos en nog weer andere.

Tegenwoordig, ik ben inmiddels vijfenvijftig, interesseert het me niet veel wat anderen zeggen of menen. Mij interesseert alleen wat de mensen van wie ik houd zeggen of vinden.

Mijn moeder overleed kort na mijn terugkeer. Ik heb een vrouw en een dochtertje van een jaar. Dit boek draag ik op aan mijn drie vrouwen: aan mijn moeder die er niet meer is en aan de andere twee die me elke dag helpen vooruit te kijken.

Agent Kasper

Het verhaal

Twintig jaar geleden leerde ik Kasper kennen. Hij was piloot bij Alitalia. Reed in een Porsche met twee pistolen en een automatisch geweer verstopt onder zijn stoel. Er stond een prijs van een miljoen dollar op zijn hoofd, maar bodyguards waren geen optie. ‘Waarom niet?’ vroeg ik. Hij antwoordde: ‘Heb je ooit een piloot met bodyguards zien rondlopen?’

Kasper was in werkelijkheid een undercoveragent. In die tijd werkte hij voor de ROS, een speciale eenheid van de carabinieri. Codenaam: commandant Carlos. Hij had net een geruchtmakende operatie afgerond die de internationale drugsbandel een enorm zware slag had toegebracht. Hij was in het Colombiaanse drugsmilieu geïnfiltrerd en had, na een lang onderzoek, de hele organisatie tussen Medellín en Italië ontmanteld. Operatie Piloot stond onder leiding van rechter Pier Luigi Vigna.

Toen we elkaar ontmoetten, begon Kasper net aan de opdracht waarover dit boek gaat: Operatie Sinai. Hij riskeerde zijn leven, bestreed de criminaliteit in dienst van zijn land. Net als veel van zijn collega's.

Maar hij opereerde met een krijgshaftige onbezonnenheid die aan waanzin grenst. Trouwens – zo legde Pier Luigi Vigna mij een paar jaar later uit – de wet heeft ook zulke mannen nodig: roekeloos en onvoorspelbaar, op het waanzinnige af. Met alle risico's van dien.

Een jaar geleden, nadat ik lange tijd niets van hem had gehoord, zag ik Kasper weer. Een compleet ander mens. Hij springt nog steeds parachute en doet nog steeds aan vechtsporten. Maar vanbinnen is hij

veranderd. Want dit verhaal gaat niet alleen over een niet te bevatten martelgang, maar vooral over de schokkende gewaarwording in wat voor wereld we tegenwoordig leven. Een wereld waarin er nog concentratiekampen bestaan, maar waarin het machtsverwicht aan het verschuiven is. Een wereld waarin we op elk moment kunnen worden bespioneerd en waarin rijkdom op de meest onvoorstelbare manieren ontstaat.

Bijvoorbeeld met supernotes.

Luigi Carletti

SUPERNOTES

De ontsnapping of de dood

*Heropvoedingscentrum Prey Sar
omgeving Phnom Penh, Cambodja
zaterdag 4 april 2009*

‘Italian, you come here right now!’

De gevangene gehoorzaamt. Maar langzaam. Een beetje te langzaam.

Zijn naam is Kasper. Hij is een Italiaanse gevangene. Heel lang was Kasper zijn codenaam. Zijn gevechtsnaam in een leven dat bestond uit gevechten.

Nu telt voor hem nog maar één gevecht: in leven blijven.

De kapo schreeuwt opnieuw. Met rauwe stem. Van al zijn machtsvertoon is dit blaffen wel het minst gevaarlijk. Hij knijpt zijn ogen samen en brult bevelen die de stilte verbreken van de nu al bloedhete ochtend.

Kapo is de naam die Kasper hem gaf omdat hij precies zo te werk gaat als een kapo uit de concentratiekampen van de nazi's. Zijn Cambodjaanse naam zal ongetwijfeld anders zijn. Niet uit te spreken.

De kapo is zelf ook een gevangene, maar van een hogere categorie. Hij helpt de bewakers bij het runnen van het kamp. Gunt zichzelf zo zijn pleziertjes. Kan de gevangenen slaan en doet dat regelmatig. Met genoegen. Hij kan geld eisen in ruil voor bescherming en gunsten.

Dat had hij ook bij Kasper geprobeerd.

Op een nacht was hij met nog een paar kapo's en een bewapende bewaker naar hem toegegaan. Ze hadden hem een lesje willen leren, zoals ze ook de eerste dagen hadden gedaan om hem welkom te heten in Prey Sar, toen Kasper nog moeite had gehad om rechtop te blijven staan. Ze gebruikten ijzeren, met rubber omhulde staven die wel pijn doen, maar je huid heel laten. Als welkom hadden ze zijn neus kapotgeslagen en zijn linkeroor gemold. Ze hadden tevreden geleken. 'Zo, dat is dat.' Nog een paar trappen. Ze hadden gelachen.

Kasper begreep nu hoe de zaken daarbinnen functioneerden. Hij bereidde zich voor. Toen ze terugkwamen, stond hij klaar. De nachtelijke vechtjassen waren verrast. Het was een kort gevecht. Ze namen hun gewonden mee en trokken zich terug.

Maar daar was de zaak natuurlijk niet mee afgedaan.

De volgende dag gooiden ze hem als straf in de isoleercel.

In een 'tjgerkooi'.

Tjgerkooien zijn drie meter diepe gaten in de grond, afgedekt met een traliewerk waardoor je smerig eten en smerig water toegeworpen krijgt. Als het regent loopt zo'n gat vol en moet je zwemmen tussen de ratten en de kakkerlakken. Tot je gezicht de tralies raakt en je hoopt dat het water niet verder stijgt.

Ze lieten hem daar dagen zitten, maar daarna bleven ze uit zijn buurt. Ze gaven hem de bijnaam 'het beest'. Dat vertrouwde de bewaker hem toe die hem sinds kort beschermt. Hij heet Chou Chet. Hij vertelde dat met het geld dat Kaspers familie vanuit Italië stuurt zijn leven snel zal veranderen. 'Wij zijn vrienden,' zei hij in het Engels.

'Vrienden, uiteraard,' herhaalde Kasper.

Hij wil niet dood. Kasper wil levend uit Prey Sar vertrekken en alles vergeten. Ook die ploert die brult: 'Italian, you come here right now!'

De kapo kent een paar woorden Engels, net genoeg voor de niet-Cambodjaanse gevangenen. Een kleine minderheid. Een enkele Thai, twee Chinezen, een groepje Vietnamezen. Kasper is de

enige westerling tussen vijfhonderd wanhopigen.

‘Naar de poort.’ De kapo wijst hem welke kant hij op moet. ‘Er is nieuws voor je.’

Kasper kijkt hem recht in de ogen. Eventjes maar. Hij wil geen confrontatie. Vandaag niet. Vandaag moet alles soepel verlopen.

Ze staan allebei met ontbloot bovenlijf. Allebei bezweet, een temperatuur die naar de veertig loopt en een vochtigheid die je onder de huid kruipt. De kapo kijkt hem strak aan, de geruite *krama* rond zijn hoofd gewikkeld, zijn mond beweegt nauwelijks en herhaalt: ‘Schiet op, Italiaan’.

Kasper gaat op weg naar het ‘nieuws’. Hij denkt te weten wat het is, dat nieuws.

Het is dus zover. Misschien is het echt waar. Misschien gebeurt het echt, op die zaterdagochtend in april. Hij kan het bijna niet geloven. Hij sloft weg op zijn Ho Chi Minh-sandalen, in zijn handen een kostbaar bundeltje dat hij zo goed mogelijk verborgen houdt. Hij moffelt het weg. Zijn T-shirt eromheen.

Zijn gezicht mag niets verraden. Dit is het moment. Het moet hem lukken.

Het moet.

Hij wil niet eindigen als de anderen. Als de mannen die hij deze maanden heeft zien sterven.

De gemartelden. De vertrapten-vermorzelden-verbrijzelden. De wanhopigen, verdronken in de rijstvelden, hun gezicht naar beneden.

Kasper wil zijn leven zo niet afsluiten, hij wil terug naar huis, naar Italië. Vandaag is het erop of eronder.

Maar als het lot heeft bepaald dat hij in Prey Sar moet blijven, zal hij sterven als soldaat.

Zijn handen houden het bundeltje stevig vast. Zeker weten, hij zal flink tekeergaan voor hij onder de grond eindigt. Want die zaterdag van 4 april 2009 sterft hij liever dan dat hij nog langer in die hel blijft.

Hoe het ook afloopt, Kasper gaat die poort uit.

Vandaag, en voorgoed.

373 dagen eerder. Opgepakt.

*Koh Kong
grens Cambodja-Thailand
woensdag 26 maart 2008*

Clancy kijkt in de achteruitkijkspiegel en vraag hoe ver het nog is.

‘Dat is de derde keer dat je het vraagt,’ antwoordt Kasper. ‘De derde keer binnen een uur.’ Hij passeert een vrachtwagen en voegt weer in.

‘Nou, dan is het steeds minder ver.’

‘Nog pakweg twintig kilometer.’

Clancy zet zijn bril af, ademt op de glazen om ze schoon te maken. ‘We worden in ieder geval niet gevolgd.’

Goed. Misschien is het allemaal bullshit, denkt Kasper. Vals alarm. Of ze hebben ons een smerige rotstreek geleverd. Een 1 april-grap, een paar dagen te vroeg. Maar de stem van Bun Sareun klonk ernstig, door de telefoon. De Cambodjaanse senator maakte geen grapje.

‘Leave town now.’

Meer niet. Alleen die zin. Meerdere keren herhaald op een toon van iemand die je een levensmotto meegeeft.

Leave town now.

Toen Kasper ophing en het Clancy vertelde, belde zijn Amerikaanse vriend de senator terug. Een paar woorden, geen enkele twijfel. ‘We moeten hem smeren. Daarna zoeken we wel uit wat er in godsnaam aan de hand is.’

Ze gooiden twee tassen vol, pakten twee pistolen en haalden de contanten die ze in huis bewaarden uit de kluis. Zeventigduizend dollar, en wat kleingeld voor op zak. Een aardig bedragje dat nu onder in Kaspers zwarte tas ligt, onder de schone onderbroeken. Clancy heeft een plunjezak, die hij al meesjouwt sinds zijn tijd als enthousiaste CIA-analyticus. Nu hij iets minder enthousiast is en iets minder CIA, herinnert dat ding hem waarschijnlijk aan een tijd die voorbij is.

Ze waren uit Phnom Penh vertrokken in de hoop dat het allemaal bullshit was. Maar ondertussen vermeden ze wel de vliegvelen, havens, stations en alle andere plaatsen waar gecontroleerd wordt. Ze kennen de Cambodjaanse militairen. Weten hoe ze werken. Ze kennen vooral de paramilitairen, de mannen die over de 'veiligheid' van het land gaan.

Ze lieten hun Mercedes dan ook bij de chauffeur achter en droegen hem op er een lange rit mee door de stad te maken. Als ze hem aanhouden moet hij zeggen dat hij ze net heeft afgezet in de buurt van de Manhattan Club, casino annex discotheek van Victor Chao. Ze gingen niet langs Sharky's, het restaurant dat hun eigendom was, maar belden een van de medewerkers. Ze vroegen hem op zijn naam een terreinwagen te huren. Het werd een Honda CR-V. Ze gooiden de tassen achterin en vertrokken.

Zes uur 's middags. Het begint donker te worden.

Richting de Thaise grens, even voorbij het stadje Koh Kong. Een knooppunt van smokkelaars en hoertjes. Je doet er zes uur over om er te komen.

Kasper belde Patty, zijn vriendin in Italië. Ze was net terug in Rome. Een paar dagen geleden was ze nog bij hem in Phnom Penh. Nog een geluk dat ze er nu niet was. Hij vertelt haar het hoogstnoodzakelijke. In een paar woorden, niet mis te verstaan.

'We moeten de stad uit, en waarschijnlijk ook het land.' Zijn stem klinkt abnormaal kalm. 'Er zijn problemen, maar we weten niet hoe of wat. Je zult zien dat het allemaal een misverstand is.

Toch kunnen we maar beter voorzichtig zijn. Maak je geen zorgen. Ik bel je zo gauw mogelijk.'

Ze stelt geen vragen. En al zou ze dat proberen, ze zou alleen de toon van de verbroken verbinding te horen krijgen.

Het is niet de eerste keer dat Kasper ergens ter wereld zijn biezen moet pakken. Maar het is wel de eerste keer dat hij niet goed begrijpt waarom. En Clancy lijkt er niet veel meer van te begrijpen.

Daarom vragen ze zich nu af wat hun veiligheid in gevaar kan hebben gebracht. In Cambodja is het niet zo moeilijk een doelwit te worden, dat is waar, maar wat kan er gebeurd zijn?

De rit naar de grens gaat door een onherbergzaam, plots vijandig landschap dat langzaam door de avondlijke mantel wordt omhuld. Kasper en Clancy nemen de laatste weken nog eens door. Wie, of wat, heeft hen in gevaar gebracht?

Misschien dat ze in Sharky's iemand op zijn tenen hebben getrap? Er komen zoveel mensen in de zaak, het zou zomaar kunnen. Gaat het om een vrouw? Schulden? Nee, onmogelijk. Een blunder, een wraakactie? Onwaarschijnlijk. Of had Kaspers militaire achtergrond een gevoelige plek geraakt bij een of andere veiligheidsboss op de loonlijst van Hun Sen en zijn regering. Mogelijk, maar dan hadden ze het al gehoord.

En als het nou eens zijn onderzoek naar de Noord-Koreanen was? vraagt Kasper zich af.

Een vraag die vanaf het allereerste begin door zijn hoofd maalt.

De opdracht die hij voor Clancy's Amerikaanse vrienden uitvoerde?

Hij heeft alles zo discreet mogelijk gedaan. Niemand die er, naast zijn enige contactpersoon bij de 'firma', van op de hoogte is. Zelfs Clancy weet er weinig of niets van.

Hij heeft goed werk geleverd. Gedaan wat ze hem gevraagd hadden.

Geen enkel probleem, geen enkel teken van gevaar. Geen moment. Een onderzoek met bevredigende resultaten. Meer dan bevredigend. Boven verwachting zelfs.

Leave town now.

De Cambodjaanse senator weet niets van zijn onderzoek. Maar de senator weet veel over een heleboel andere zaken. Hij heeft in zijn telefoontje niet uitgelegd uit welke hoek het gevaar komt. Heeft niet nader gespecificeerd of het om de ronde ogen van het Westen gaat, of om die andere ogen, die van de Cambodjanen, of misschien zelfs van de Noord-Koreanen: *slant eyes*.

Maar het zou kunnen. Die twijfel knaagt aan hem. Kasper besluit dat hij het er beter meteen maar over kan hebben. En zegt het tegen Clancy.

Zijn Amerikaanse vriend luistert zwijgend. Ze kennen elkaar al twintig jaar, hebben samen veel meegemaakt. In Cambodja wonen ze in hetzelfde huis, samen zijn ze eigenaar van Sharky's en ze werken samen waarbij ieder zijn eigen vaardigheden inbrengt.

Clancy is een zestiger van weinig woorden.

Hij is op zichzelf en voorzichtig. En slim. Beslist heel erg slim. Iemand die eerst en vooral luistert, en daarbij logisch nadenkt en gebruikmaakt van zijn achtergrond als organisator en analyticus. En hij heeft behoorlijk wat ervaring. Een Amerikaan die – niet geheel zonder kleerscheuren – een aantal pagina's van de recente geschiedenis heeft overleefd.

'Die zaak van de Noord-Koreanen,' peinst hij. 'Tja, dat lijkt me vreemd. Ik weet er niet veel van, maar...' Hij schraapt zijn keel. Zucht. 'Maar als dat het is, zitten we flink in de shit.'

'Jij kent die lui van de firma beter dan ik. Denk je dat dát het is?' Clancy blijft een paar tellen stil, schudt dan zijn hoofd. 'Nee, tenzij je een of andere enorme stommititeit hebt uitgehaald...'

'Ik heb geen stommititeiten uitgehaald. Hun orders uitgevoerd. Ze over alles ingelicht.'

'Over alles.'

'Daar kun je donder op zeggen.'

'Heb je op eigen houtje iets...'

Nada.'

'Met anderen gesproken...'

‘Never.’

Clancy knikt. Zelfs hem had hij niets verteld. Kasper weet hoe hij discreet moet zijn, en de Amerikaan weet het nog veel beter. Die hele zaak, daar wilde hij buiten blijven en zo was het ook gegaan.

‘Je hebt geen stommititeiten uitgehaald,’ herhaalt hij.

‘Nee, beste vriend: geen enkele stommititeit.’

‘Dan heeft die zaak er niets mee te maken. Ik denk dat die er helemaal niets mee te maken heeft.’

De brug die Cambodja met Thailand verbindt is zo’n honderd meter lang. Even na middernacht doemt de grensovergang voor hen op. Ze besluiten de nacht in Koh Kong door te brengen en de volgende ochtend naar de andere kant te gaan. Ze nemen twee kamers in een smerig hoerenhotel waar je per uur betaalt en eten wat in een fastfoodtentje in de buurt. De volgende ochtend zullen ze de auto op de parkeerplaats bij het hotel laten staan en lopend verdergaan.

Ieder voor zich.

Dat is hun plan.

Ze moeten de Cambodjaanse grens over. Daarna de Thaise. Maar alleen die eerste grensovergang is enigszins riskant.

Enigszins? vraagt Kasper zich af. Of heel erg?

Dat is de zwakke schakel. De Cambodjaanse grenspost. Eenmaal in Thailand hoeven ze alleen nog maar naar Trat te gaan, de dichtstbijzijnde stad.

De Cambodjaanse grenswachters kunnen een seintje hebben gekregen. Of misschien ook niet. Maar als ze toevallig als gezocht te boek staan, dan moeten ze dáár ongeschonden zien door te komen.

Kasper had die grensovergang liever vermeden. Hij was de grens liever maar meteen overgegaan, ’s nachts, zonder tijd te verliezen. ‘Beter blode Jan, dan dode Jan,’ zo luidt een oud gezegde, en hij had het een paar keer voor Clancy herhaald.

Zijn voorstel: beschermd door de duisternis de kleine rivier

doorwaden en aan de Thaise oever weer aan land gaan. Was hij alleen geweest, dan zou hij geen moment twijfelen. Maar Clancy was er ook.

Oom Clancy.

‘Ben je gek? Je zei toch dat er mijnen langs de oevers liggen?’ antwoordde de Amerikaan.

‘Misschien een paar, ja. Maar je moet gewoon goed opletten. Een vriend van me die smokkelt, heeft me uitgelegd waar we erdoor kunnen.’

‘Ga jij maar door die mijnen. Ik pak morgen de brug. Dat wordt een makkie. En zwemmen, dat doen we wel in zee bij Phuket, niet in dit stinkende flutstroompje.’

Ze worden voor dag en dauw wakker. Vanuit een telefoonsel leggen ze hun medewerker uit waar hij de Honda CR-V kan ophalen. Hoe hij zich van de in de auto verstopte pistolen moet ontdoen. Ze ontbijten, zeggen weinig. Het hoogstnoodzakelijke. En nemen dan afscheid.

‘Tot ziens aan de andere kant,’ zegt Kasper.

‘Tot straks,’ knikt Clancy.

Donderdag 27 maart 2008. Voor Kasper een dag om te onthouden, als hij daar de kans toe krijgt.

Even na achten’s ochtends.

Vanaf de Cambodjaanse kant gezien leek de brug een peulenschil. Dat een perspectief zo kan veranderen, denkt Kasper. Een paar meter verder en het verandert totaal.

Zijn paspoort ging van hand tot hand. Vier, vijf keer. Heen en weer, het leek wel een spel. Toen richtte de eerste grenswacht het pistool op zijn gezicht. Achter hem nog meer getrokken wapens.

Ze brachten hem naar een kantoortje met een tafel, drie stoelen en een poster met gezondheidsinstructies.

Kasper wil niemand de schuld geven, maar dat lukt niet. Zwemmen in Phuket. Krijg de klere, Clancy, denkt hij, terwijl de Cambodjaanse soldaten hem fouilleren en hem zijn bagage en alles wat

hij bij zich heeft afnemen. Ze brengen hem naar een ander vertrek. Het is leeg. Alleen een paar plastic stoelen. Wacht hier, zeggen ze.

Er gaat bijna een uur voorbij en de deur gaat weer open. Ook de optimistische Amerikaan komt binnen. Hij is op dezelfde manier tegengehouden: paspoort, een paar stomme vragen, en de loop van een pistool recht in het gezicht.

Clancy gaat zitten, een eindje bij hem vandaan, speelt de rol van de *stars and stripes*-veteraan en zegt: 'Misschien is het wel beter zo. We helderen alles op en gaan terug naar Phnom Penh.'

'Is dat een wens of een voorspelling?' vraagt Kasper.

'Een voorspelling. Je zult wel zien.'

'Een voorspelling. Uiteraard.'

Kasper weet dat Amerikanen met bepaalde voorspellingen af en toe de plank ongenadig misslaan. Die optimistische instelling is leuk, maar je hebt er helaas niks aan. Zo zijn die Amerikanen. Ze beginnen oorlogen die zes maanden zouden moeten duren en dan jaren voortsleepen. Ze binden de strijd aan met vijanden die dwergen lijken, maar dan toch wel enigszins groter blijken te zijn.

Kasper kent de Amerikanen goed.

Zijn vader komt oorspronkelijk uit Lucca, maar is geboren in Memphis, Tennessee. De helft van zijn familie woont in Saint Louis. Zijn opleiding tot militair en piloot speelde zich grotendeels in de States af. Hij houdt van alles in Amerika, of van bijna alles. Vandaar dat dat optimisme van zijn oude vriend Clancy hem mateloos irriteert.

En als ze echt in de problemen zitten? Onvoorstelbaar grote problemen? Onoverkomelijke?

Een vraag die een paar uur lang in het luchtledige blijft hangen in dat bloedhete, naar rook en grensovergangen stinkende vertrek met tralies voor de ramen. Een klein hok aan de grens met Thailand, met Cambodjaanse bewakers die hen in de gaten houden en met elkaar zitten te smoezen. En wachten.

Waar wachten ze op?

Drie uur 's middags. De deur wordt opengegooid, vijf mannen in burger komen binnen. Cambodjanen, en gewapend. Ze weten precies met wie ze van doen hebben. Kasper wordt onmiddellijk onschadelijk gemaakt. Niks vechtsporten en de rest van het repertoire. Clancy levert geen problemen op.

Ze worden op een stoel gezet. Vastgebonden. Geketend aan enkels en armen, de polsen stevig vastgebonden op hun rug.

Het zijn beroeps, die vijf.

Kasper herkent er een paar die hij wel eens in Marksman Club heeft ontmoet, de schietbaan in Phnom Penh waar hij regelmatig komt. Hij kent die types wel, en hij begrijpt dat Clancy en hij nu niet alleen maar in de shit zitten.

Veel erger.

Die vijf, dat zijn mannen van de CID, een speciale eenheid die alleen heel bijzondere opdrachten uitvoert. Mannen die geen tijd verdoen. Vijf hufters die tot alles in staat zijn. En waarschijnlijk staan er buiten de kamer nog eens vijf.

De veteranen van dat korps zijn allemaal ex-Rode Khmer. De jongsten teren op de mythes uit het verleden en een geroutineerde meedogenloosheid waarmee ze in de loop der jaren een nogal angstaanjagende reputatie hebben opgebouwd. Vaak werken ze nauw samen met de Amerikaanse ambassade, wat zoveel is als de Indochinese tak van de CIA.

Leave town now.

Te laat, beste senator Bun Sareun.

Ze zijn met zijn tien. Kaspers vermoeden bleek juist.

Met hun donkere brillen lijken ze net een Cambodjaanse versie van de Blues Brothers. Ze zijn gewapend met Smith & Wessons, Colts .45, Ak-74's en Ak-47's. Ze rijden in twee zwarte SUV's waar ze de 'persoonlijke bezittingen' van de gevangenen hebben ingeladen. De tassen zijn ondersteboven gekeerd, de zeventigduizend dollar al in andere handen overgegaan.

Een detail, in die omstandigheden.

Een detail dat hem het leven zal redden.

‘Jullie zijn gearresteerd op verdenking van belastingmisdrijven,’ verklaart het hoofd van de eenheid. Dat is luitenant Darrha, een halfbloed van een jaar of dertig die er krijgshaftig en duivels uitziet. Lang, stevig, donkere trekken met iets Europees, en dan die ogen: vol beloftes die in niets verschillen van dreigementen.

‘Belastingmisdrijven tegen de Cambodjaanse Staat,’ verduidelijkt Darrha.

‘Waar staat dat dan?’ zegt Kasper.

Het antwoord komt onmiddellijk. De trap landt vol in zijn maag. Hij klapt voorover en probeert adem te halen.

‘Heb je het kunnen lezen?’ lacht de leider van de Blues Brothers.

Ze worden in de auto’s geladen. Erin gesmeten. En ze vertrekken.

Net voordat hij hem uit het oog verliest, lukt het Kasper een blik met Clancy te wisselen. Zijn Amerikaanse vriend ziet er doodsbang uit. Hij weet net zo goed als Kasper, beter nog, met wie ze op weg gaan. Waarschijnlijk denkt ook Clancy dat die rit wel eens zijn laatste kan zijn.

De kettingen worden niet losgemaakt. Hierdoor kan hij niet beter gaan zitten. Nog geen drup water. Kasper drinkt al uren niet en dat hok aan de grens was een oven. De auto is weer een vrieskast. De airco vol aan, een rochelende dienstradio en de vijf die met elkaar in het Cambodjaans praten. En naar hem kijken.

Naar hem kijken en grijnzen.

De suv raast voort. Niemand zal ze voor te snel rijden aanhouden, dat is zeker. Kasper bedenkt dat hij met simpele handboeien en zijn voeten vrij iets had kunnen proberen. Maar dat weten zijn begeleiders ook. De kettingen maken bewegen onmogelijk. De pijn alleen al is een marteling.

Als ze twee uur onderweg zijn, voelt hij zijn gewrichten niet meer. Hij is de pijn ver voorbij. De allerergste voorgevoelens ver voorbij.

Het mobieltje van luitenant Darrha gaat over.

Hij zit voorin, naast de bestuurder. Hij neemt op en spreekt Engels. Strijkt zenuwachtig over zijn kalasjnikov. Hij klinkt als iemand die orders in ontvangst neemt. Als iemand die verantwoordig af moet leggen. De gevangene is nog in leven, ja. Hij vertelt dat ze hem naar Phnom Penh brengen, waar ze zijn en hoelang ze nog onderweg zijn. Dan zegt hij niets meer. Luistert. Maant de chauffeur wat langzamer te rijden. Af en toe stoot hij wat geluiden uit, maar hij zegt niks.

Als het gesprek is afgelopen, mompelt hij wat in het Cambodjaans. Woorden die door de stilte schrapen als een guts over glas. Darrha zet de radio uit en wijst naar een punt voor hem. De chauffeur mindert vaart en doet zijn alarmlichten aan. Hij stopt aan de kant van de weg. Achter hen, op korte afstand, ontwaart Kasper het schijnsel van de koplampen van de andere SUV die hen volgt en aansluit.

Hij hoopt dat Clancy zich beter voelt dan hij.

Een van zijn bewakers stelt vragen en lijkt niet echt tevreden met de antwoorden. Iedereen is overduidelijk nerveus. Kasper probeert te raden waar de discussie over gaat, maar het Cambodjaans is een mysterieuze taal, zelfs wat intonatie betreft. Wat klinkt als vriendelijk gemiauw kan een vervloeking zijn. Of een terdoodveroordeling.

Hij meent te begrijpen dat het telefoontje de plannen heeft veranderd. Om te beginnen hebben ze moeten stoppen. De sfeer is dreigend. Een enkele snauwerige zin. Niemand lacht. Niemand praat.

Darrha pakt zijn automatisch geweer dat hij tussen zijn knieën houdt. Een Ak-47 in volautomatische stand vuurt tot 750 schoten per minuut af. Maar om mij koud te maken, denkt Kasper, is één schot genoeg, en dat weet de leider van de Blues Brothers ook. Aan zijn riem hangt zijn glanzende grijze Smith & Wesson. Hij zegt iets tegen de twee die aan weerskanten van de gevangene zitten en het linker portier gaat open.

‘Eruit,’ is het bevel.

Kasper doet een poging, maar zijn benen werken niet mee. Hij krijgt een duw. Rolt de berm in. Gras en modder. De avond ruikt naar het Cambodjaanse platteland, de overgang van de airconditioning naar de tropische hitte snoert zijn keel dicht. Of misschien is het iets anders dat hem de adem beneemt: het besef dat dit niet zomaar even een tussenstop is bij een benzinestation. Ze zeggen tegen hem dat hij op moet staan. Onmiddellijk weer moet gaan staan.

Kasper staat langzaam op en kijkt ondertussen om zich heen. Op de weg flitsen de lichten van auto's voorbij met de regelmaat van een autoweg door de woestijn. Die enkele auto's die passeren, geven gas zodra ze de SUV's zien staan. Nou ja, denkt hij, ook al gooi ik me op het asfalt, ik schiet er weinig mee op. Ik ben in gezelschap van tien tot de tanden gewapende killers, die waarschijnlijk alleen maar op zo'n ingeving zitten te wachten.

'Lopen. Recht vooruit,' beveelt luitenant Darrha.

Nu is het niet moeilijk te raden waar dat telefoongesprek in het Engels over ging.

Kasper zet een paar stappen, de ander loopt achter hem.

'Dat geld: van wie is dat?'

'Van mij.'

'Heb je nog meer?'

Meer.

Kasper ruikt een kans. Herkent hem in die vraag. In die paar woorden van doodgewone, ordinaire hebzucht.

Meer geld.

Hij besluit alles in te zetten op die ene minieme kans.

'Ik heb veel geld, ja. Maar niet hier.'

'Ben je rijk? Waar heb je dat geld dan?'

'Mijn familie is rijk. Heel rijk.'

'Kunnen ze voor je betalen?'

'Ja, dat kan. Ze kunnen veel betalen.'

'Oké, op je knieën.'

Het geluid dat hij hoort is onmiskenbaar de klik van de ver-

grendeling. De Ak-47 is gereed. Verdomme, denkt Kasper, al die vragen om me dan met zijn kalasjnikov neer te knallen?

En daar is die zure smaak: in zijn mond, zijn keel. Zelfs in zijn neus. Onverwachts. Geen twijfel mogelijk. Hij kent de smaak maar al te goed, want het is beslist niet de eerste keer. Het lichaam reageert instinctief. Een dier dat doodgaat, scheidt vocht en geuren af die niets verheffends hebben. Dieren, dat zijn we. De angst houdt ons vanaf de geboorte gezelschap en weet wanneer het moment daar is. Je kunt alles beredeneren. Je kunt het proberen. Maar het tiktakken van de laatste ronde krijg je moeilijk onder controle.

Als hij zo meteen doodgaat, heeft hij nog maar enkele seconden. Enkele momenten van een leven dat eindigt.

Wat hij niet hoort, is het geluid van de mobiele telefoon waarmee de officier van de CID belt. Kasper hoort hem praten. In het Engels. 'Dus we zetten het door?' Een pauze, hij herhaalt twee of drie keer 'Oké' en dan: 'Oké, luister maar'.

Het salvo van de kalasjnikov is een bekend geluid voor Kasper, maar nog nooit was hij degene die werd neergeknald. Hij duikt ineen terwijl de kogels kaliber 7.62 op een meter boven zijn hoofd overvliegen. De luchtverplaatsing, en de angst, drukken hem neer. Hij komt met zijn gezicht op de grond terecht. De schoten lossen op in de duisternis.

'We gaan,' zegt Darrha en steekt zijn mobiel in het hoesje.

Ze laten hem weer instappen en hervatten de rit. Nu lachen de vijf Cambodjaanse Blues Brothers. Ze zijn allemaal vrolijk. Veel vrolijker dan eerst.